

Mijn Kleipot afwerken bij David.
De buik laten uitbollen.
De pot/vaas glad maken.
~~De binnenkant afwerken en glad maken.~~
De onderkant afwerken en mooier maken.
De putjes opvullen en de randen afronden.
De scheuren opvullen.
Alles checken of alles goed is.
Zo wel: inpakken met een vochtige doek en plastic.
Zoniet verder alles afwerken totdat alles in orde is.
Dan de pot laten bakken.
En daarna mag ik hem glasuren.
Geen gaatjes openlaten dus goed kijken of alles goed geglasuurd is.
Dan gaan we de pot opnieuw bakken.
Daarna de pot gaan ophalen.
En nu een nieuwe opdracht krijgen.

Raoul
Servais

pg. 4

Lee
Ranaldo

pg. 14

Sofie
Muller

pg. 22

Herman Van
Ingelgem

pg. 30

Tommy
Simoens

pg. 38

Lore
Smolders &
Stijn Van
Dorpe
pg. 44

www.hart-magazine.be

**Kunstinformatie op
jouw maat
gesneden?**

**Abonneer je
op H ART!**

H ART is een magazine rond hedendaagse beeldende kunst in België, Europa en de wereld. H ART steunt op drie trefwoorden: alert, kwaliteitsvol en toegankelijk. H ART is aan zijn dertiende jaargang toe en verschijnt maandelijks (niet in augustus).

H ART biedt je als academiestudent een perfecte tool aan om te weten wat reilt en zeilt in de wereld van de hedendaagse beeldende kunst, en dat via boeiende interviews, recensies, nieuwsstukken, essays en opinie.

Met een studentenabonnement betaal je slechts 60 euro voor 11 nummers in plaats van 70 euro. Met andere woorden een korting van 10 euro, inclusief gratis thuislevering.

Hoe kan je intekenen op dit unieke aanbod?

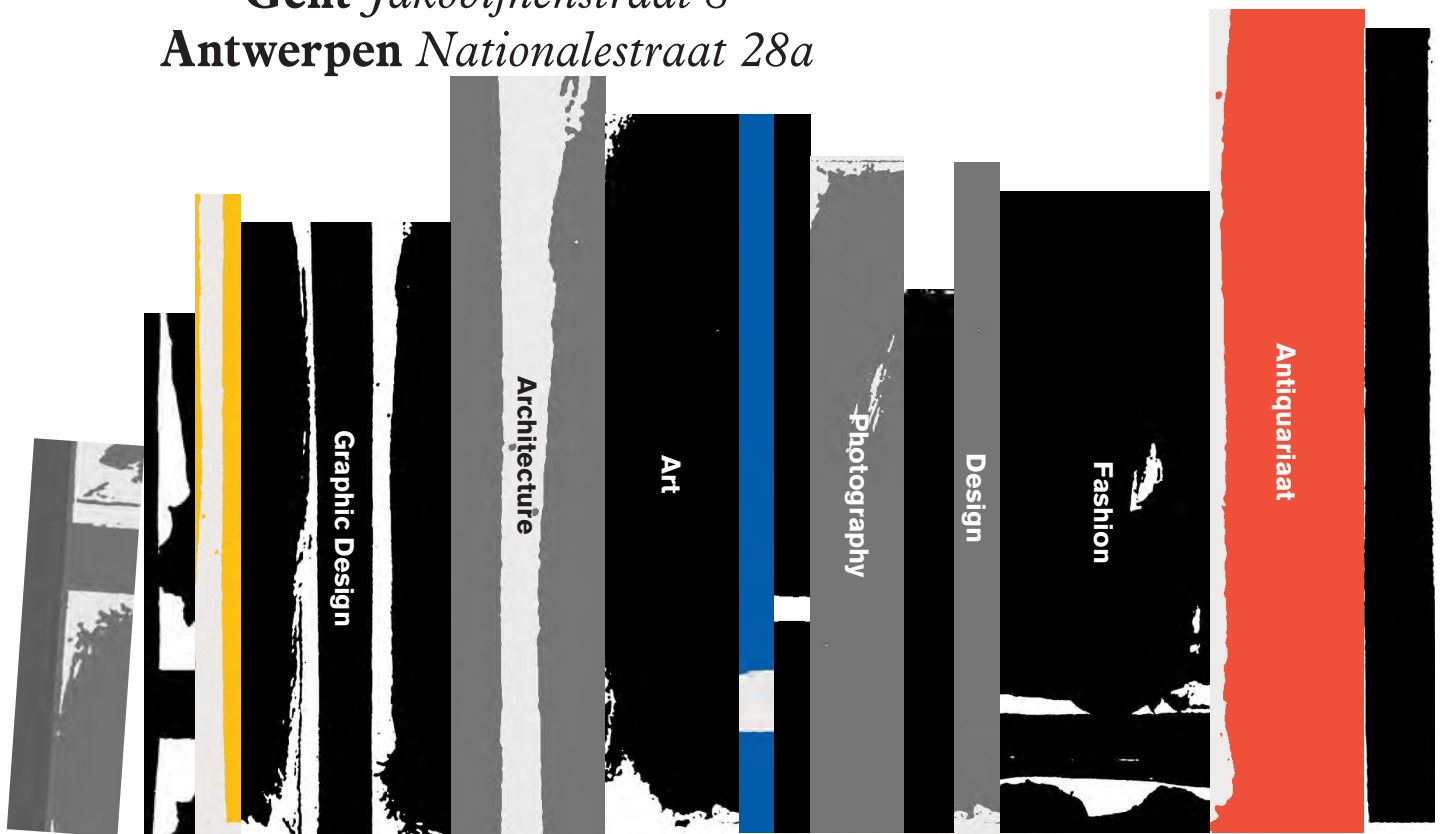
Het volstaat om een e-mail te sturen met je volledige adresgegevens én de vermelding 'academiestudent' plus de naam van uw academie naar het e-mailadres: hart-magazine@idecommedia.be. Je ontvangt via e-mail dan de nodige betalingsgegevens.

Van zodra wij je betaling ontvangen hebben, mag je het eerstvolgende nummer van H ART Magazine in de brievenbus verwachten.

Dit aanbod is geldig voor een leveringsadres in België, dit tot en met december 2018. Niet cumuleerbaar met een bestaand abonnement.

© Copyright Art & Architecture Bookshop
Gent *Jakobijnenstraat 8*
Antwerpen *Nationalestraat 28a*

copyrightbookshop.be
#copyrightbookshop

Over de tekst op de cover:

Brieven schrijven, engagementen aangaan, beschrijvingen bij een kunstwerk, alleen of samen van gedachten wisselen? Dat kan aan de elektrische typemachine in het atelier Oriëntatie Middelbare Graad van de Kunstacademie Eeklo. De typemachine kwam er na de academie-uitstap naar Drawing Days en onder impuls van U-Brief: een project in NEST (oude stadsbib Gent) waar iedereen zich door 'experten in menselijke emoties' kan laten bijstaan om woorden in een strak stramien te gieten. Van een aangetekende liefdesbrief tot een kattebel onder de deur.

De tekening van de vaas met bloemen is van een jonge kunstenaar uit de Academie Mene / Geluwe

de Academies presenteren @ Zuiderpershuis

VIEWMASTER

EXPO curator
MASHID MOHADJERIN

MUZIEK curator
WIM HENDERICKX

za 8 | 15 SEPT 2018
zo 9 | 16 SEPT 2018
10u > 18u

OPENING
za 8 SEPT 2018
om 19u

GRATIS
INKOM

MASTERVIEW

www.deacademies.be

Stedelijk
Onderwijs

Beste lezer,

Met dit lustrumnummer laten we opnieuw enkele enthousiaste ambassadeurs van het deeltijds kunstonderwijs aan het woord en focussen we op mooie verhalen van onze zeer diverse leerlingen en cursisten.

Vanaf september 2018 treedt een nieuw decreet voor ons kunstonderwijs in werking. De Vlaamse Minister van Onderwijs, Hilde Crevits, heeft woord gehouden: behouden wat goed is, verbeteren waar mogelijk. Vooral het einde van een programmatiestop biedt vele academies de kans om het aanbod te herzien en/of te vernieuwen. Het motto van Levenslang en Levensbreed leren is echt mogelijk.

Kunst beoefenen en via de kunst een betere cultuurparticipant worden is voor de academies een van de belangrijkste kerntaken. Het deeltijds kunstonderwijs in Vlaanderen is nog steeds een quasi uniek gegeven in Europa, iets waar we in alle bescheidenheid trots mogen op zijn. Maar, het zijn jullie, huidige en toekomstige leerlingen van 6 tot 99 jaar, die de academies maken tot wat ze zijn.

Laat dit, éénmaal per academiejaar uitgegeven (en zo: tijdloos), magazine jou inspireren om jouw artistieke traject verder te zetten of aan te vatten in een van de 70 academies in Vlaanderen.

De academies gaan bovendien aan de slag met een nieuw leerplan – hoewel vele elementen daaruit reeds uitgebreid toegepast worden en goed zijn bevonden. Kernwoorden zijn: motivatie, engagement, zelfstandigheid en gedrevenheid. Attitudes die garant staan voor het zoeken naar artistieke en beeldende mogelijkheden, voor het concretiseren van ideeën, het proces met het product verbinden, creaties een plaats te geven, een referentiekader op te bouwen en vooral in dialoog te treden: met jezelf, met je leerkracht, met je medecursisten en met de buitenwereld.

Iedereen Kunstenaar en Kunst voor Iedereen.
Het ligt in JOUW handbereik.

De redactie van dAcademie.

Dit magazine wordt uitgegeven door Codibel VZW, het comité van directeurs van de Academies voor Beeldende Kunsten binnen het Deeltijds Kunstonderwijs in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk gewest.

Dit gratis magazine is gedrukt op 16.000 exemplaren met steun van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
www.ond.vlaanderen.be

Redactie

Peter Defurne
Koen De Roovere
Jo Foulon
Hans Martens
Heidi Nolf
Lizzy Pauwels

Eindredactie

Thierry Mortier

Interviews

Hilde Van Canneyt

Ontwerp

Jelle Martens

Fotografie

Anneke d'Hollander
(pag. 4, 6, 7, 8, 22, 23, 25, 30, 32, 33, 38, 39)
overige foto's: de deelnemende academies

Illustratie gevels (pag. 28-29)

Tim Polftiet

Verantwoordelijke uitgever

Philip Boël & Annemie Verbeeck,
voorzitters Codibel vzw,
p.a. Stedelijke Academie voor Schone Kunsten,
Leenstraat 14, 8800 Roeselare
© juni 2018

<i>Interview met Raoul Servais</i>	4
<i>Academie Mechelen - 100 jaar Fountain van Marcel Duchamp</i>	12
<i>Academie Tienen - Jorge Macedo Caixeiro Paulo</i>	13
<i>Interview met Lee Ranaldo</i>	14
<i>Academie Harelbeke - Bart De Zutter</i>	18
<i>Academie Voor Beeldende Kunst Gent - Marijke De Belie</i>	19
<i>Interview met Sofie Muller</i>	22
<i>Interview met Herman Van Ingelgem</i>	30
<i>Academie Eeklo</i>	34
<i>Opiniestuk 'Moeten we na begrijpen lezen ook begrijpend leren kijken?'</i> - Koenraad Jonckheere	36
<i>Interview met Tommy Simoens</i>	38
<i>Interview met Lore Smolders & Stijn Van Dorpe</i>	44
<i>De Kunstacademie aan Zee en Chambres d'O</i>	50
<i>Dennis Denys*</i>	52
<i>Jelle Martens</i>	53

Interview met

RAOUL SERVAIS (1928)

Hilde Van Canneyt

Beste Raoul, dat je een bekend filmmaker bent, is een understatement. U maakte meer dan vijftien films en won meer dan vijftig prijzen. Ik had een fijn alibi om uw films allemaal te herbekijken en ik moet zeggen: het was een waar genot.

De liefde voor film is u met de paplepel ingegoten: uw vader was zelf een amateurfilmer en schotelde u met graagte zijn en andere films voor. U ziet uw leerschool dan ook als autodidactisch.

U hebt goed gestudeerd mevrouw! (lacht)

Als zestienjarige begon u als assistent-decorateur, maar u voelde al snel de drang of noodzaak om een diploma te halen en daarop volgde uw inschrijving aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten (KASK) te Gent. U koos voor de richting Sierkunst. Maar, stiekem was u al verder aan het dromen dan tekenen op papier en al snel had u met andere studenten een 'studio' opgericht in een plantenserre, waar u begon met het schrijven van een filmscenario. Jullie eerste camera werd, met de hulp van jullie leraar, gemaakt uit een sigarenkist.

Laat ons stellen dat dit voornamelijk de verdienste van onze leraar was. (lacht)

In 1953 mocht u acht nieuwe doeken, genaamd Le Domaine Enchanté, van onze wereldberoemde schilder René Magritte overzetten naar de cirkelvormige ruimte in het casino van Oostende. Hoewel hij met zijn surrealistisch werk ook uw oeuvre heeft beïnvloed, lag de hovaardige kunstenaar u niet.

We hebben beiden fouten gemaakt, maar we hebben op het einde vrede gesloten. (lacht)

Jongen wordt man, man wordt vader. Er moet brood op de plank. Eerst maakt u illustraties en cartoons voor kranten, maar vanaf 1960 mag u lesgeven aan de afdeling sierkunsten van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Doordat uw leven gestructureerder wordt, er meer budget is, en er vooral de ontembare drang is om een eerste film te realiseren, wordt uiteindelijk de film Havenlichten gedoopt: een film over een kleine lantaarn die de underdog is, maar later tot lantaarn-zwaan uitgroeit.

Beloning: Eerste Prijs voor animatie op het Nationaal Festival van de Belgische film van Antwerpen. Beloning voor uzelf: een 35mm camera kopen. U voelt zich – en u bent het nu ook: ‘nen échten’ filmmaker.

Ervoor heb ik wel nog wat slechte zaken gemaakt (lacht), maar Havenlichten was mijn eerste afgewerkte film. Hij was niet perfect, maar had – denk ik – een goed scenario en de grafiek was ook goed. De klank was helaas heel slecht.

Hoe moet ik me zo'n verhaal – en dan later film – maken voorstellen? Moesten jullie elk tekeningetje uittekenen?

Ah ja! Theoretisch moet je toch minstens een twintigtal beelden per seconde rekenen.

Voor mij waren dat twaalf tekeningen per seconde, die ik tweemaal filmde. Dat is natuurlijk veel werk, maar ik kreeg gelukkig veel steun van familie en vrienden die me pro deo assisteerden. Mijn vrouw deed het meeste kleurwerk.

Twee jaar later krijgt De Valse noot op het Festival van Antwerpen de eerste prijs. U valt ook op bij het ministerie en zij geven u een half miljoen BEF om met artistieke vrijheid een tekenfilm te maken. In 1965 ziet Chromophobia het levenslicht. Een leger soldaatjes wil als het ware ‘kleur’ soldaat maken. En ja hoor: de film krijgt naast een twaalfstal prijzen, zelfs de eerste prijs op het Internationaal Filmfestival van Venetië!

Voor mij was dat heel belangrijk, want daarvoor had ik alles zelf gefinancierd en die opdracht krijgen was op alle gebied een fantastische gelegenheid.

Met uw poëtische animatiefilm Sirene breekt u potten in Azië en de VS. Een haven, een boot en de weerspiegeling van een sirene doen vele harten sneller slaan en vele prijzen uw richting uitgaan. En, na verschillende films volgt dan in 1979 Harpya, waar u zomaar eventjes, als eerste Belg ooit, een prestigieuze Gouden Palm op het festival van Cannes mee wegkaapt. Ook vandaag, in tijden waar we toch al iets gewoon zijn, is de film nog steeds bevreemdend, met een man en een ‘vogelmens’ die op een surrealistische wijze met elkaar dialogeren.

Ik wilde experimenteren met de twee cinematografieën: live action en animatie. Dat was een moeilijke opgave. In die tijd bestond de digitale technologie natuurlijk nog niet. Ik moest daarom een systeem vinden om live action in die animatie te krijgen. Dat heeft me veel tijd vergegd alvorens ik tot een oplossing kwam.

De film Harpya is een eigenaardige zaak. Als ik een film heb afgewerkt, heb ik steeds de indruk dat ik een slechte film heb gemaakt. Als je je verliest in de details van de productie ben je niet meer in staat te oordelen. Je bent die film na de afwerking helemaal beu. Na Harpya was die overtuiging van een slechte film er helemaal. Ik heb dan een half dozijn vrienden samengebracht, waaronder een bekende regisseur, en hen de film getoond. Na de projectie was er een oorverdovende stilte in de zaal. Ik dacht direct: ‘Tja, dat bevestigt de indruk die ik zelf van de film heb. Ze zijn wat verveeld om te zeggen dat het een slechte film is.’, maar dan is die regisseur, die nu in Hollywood werkt, me komen zeggen dat hij het een fantastische film vond. Ik dacht: ‘Oef!’. Ik was ook verrast dat het ministerie mijn film had gekozen om te vertegenwoordigen in Cannes. Een tweede fantastisch iets was natuurlijk die ongelooflijke Gouden Palm.

U zat niet stil: u produceerde de ene na de andere film – wat intensief werk was – en sleepte de ene prijs na de andere in de wacht voor uw films. Intussen zette u intens uw schouders onder de afdeling animatie op de academie van Gent, die u mee hielp oprichten en heel wat verantwoordelijkheden met zich meebracht. U was ook een gerenommeerd jurylid op internationale filmfestivals, zelfs voorzitter van het ASIFA. Gaat dat niet ten koste van de creativiteit en productiviteit van uw eigen films?

Achteraf gezien heb ik teveel lesgegeven. Het was de eerste animatiefilmopleiding van Europa. Daarnaast gaf ik ook nog acht jaar simultaan les in La Cambre in Brussel en gaf ik twee jaar les in de hogeschool van Valenciennes in Frankrijk. Ik moest zelf aanbiedingen als gastdocent afzeggen in de VS! Op een zeker ogenblik heb ik gezegd: ‘Stop! Het is teveel!’, en ben ik gestopt met lesgeven.

Maar anderzijds, van lesgeven krijgt u ook veel terug: u leert bij van de leergierige jongeren ... Zij leren u op hun beurt dan nieuwe technieken aan die voor uw werk interessant kunnen zijn.

Dat is waar, dat geeft veel voldoening. Als ik films verwezenlijk, zijn mijn assistenten trouwens altijd oud-leerlingen waarop ik beroep doe.

Zie je in de klas al snel wie de talentvolle leerlingen zijn die het eventueel kunnen maken?

Heel zeker.

U hebt tussen 1948 en 1972 ook aan het DKO van Oostende lesgegeven.

Inderdaad. Ik gaf er les in toegepaste kunsten. En, aan de studenten die geïnteresseerd waren in tekenfilm, gaf ik daarin les. We zijn wel vier keer verhuisd met de academie! De directie was toen niet zo buitengewoon hoor! (lacht) Directie zijn was toen vooral statuut. Nochtans, de directeur was een goede tekenaar, maar daarom geen goede directeur. Er zijn ook mensen die bij mij les volgden in het deeltijds onderwijs en me erna tot in Gent zijn gevolgd om er bij mij in de dagschool les te krijgen.

En daar is ie dan: de eerste langspeelfilm, Taxandria genaamd, waar u vijftien jaar aan hebt gewerkt. Met als grote inspiratiebron de beeldende kunstenaar Paul Delvaux. Voor een creatieve geest als u was het moeilijk om ‘toegevingen’ te doen. Desalniettemin, in Porto en Rome zwaaien in 1994 de hoofdprijzen naar uw film. Was het altijd uw droom geweest een langspeelfilm te maken?

Neen, het was geen droom. Ik had het scenario geschreven, maar daar kon onmogelijk een korte film van gemaakt worden, het moest voor mij binnen een lange film, omwille van de inhoud, versta je? Maar het is een probleemfilm geweest: mijn oorspronkelijke scenario, dat ik persoonlijk het meest authentiek vond, het meest ‘Servais’, werd niet geapprecieerd door de producers. Ze vonden dat het scenario te artistiek was. Zij hebben er dan een Amerikaanse scenarist bij betrokken, die de film zogezegd heeft veramerikaniseerd

om hem commerciëler te maken. Ik vind dat de persoonlijke karakteristieken daardoor verloren zijn gegaan.

Welk verhaal wilde u met Taxandria vertellen?

Het is een stad of een land van het eeuwige heden. Dat wil zeggen: de inwoners mogen niet denken of voelen in het verleden, noch in de toekomst. Ze moeten leven in het moment zelf: het geluk van het eeuwig heden. De dieren zijn gelukkig omdat ze niet denken aan gisteren of morgen.

U deed aan mindfulness avant la lettre! (lacht) Bij elke film die je maakt zijn er pro- en contra-commentaren, omdat je zelf van afwisseling houdt en graag experimenteert met het medium.

Dat is inderdaad iets typisch in mijn werk: geen enkele film lijkt op een andere. Waarom? Omdat, als je jarenlang aan een film werkt je die stijl beu raakt en wilt vernieuwen. Ik vond het altijd een genoeg om een probleem op te lossen en te overwinnen. Dat is voor mij de challenge. Op commercieel gebied had dat een nadeel, want het publiek, en ook de televisie, verlangen een continuïteit in stijl.

Na Taxandria was u blij dat u weer naar de kortfilm kon. Nachtvinders werd geboren. De invloed van Paul Delvaux is terug voelbaar. U bleef werken in het kortfilmgenre, een gerichte keuze, waarin alles kon worden verteld. En ik denk dat u na Taxandria ook wel genoeg had van al het 'gedoe' dat rond een

langspeelfilm leeft.

Is het 'leukste' part of the job: de confrontatie met vernieuwende ingrediënten en de overwinning ervan? Want u bent gekend om uw technisch eclecticisme.

Het is ook een film waar ik de 'Servaisgrafie' heb toegepast. Die is gedeeltelijk in Taxandria terug te vinden, maar integraal in Nachtvinders. Ik heb willen bewijzen dat mijn systeem functioneerde. Ik voelde me weer vrij. Ik wilde een mengeling van een live camera en een schilderij.

Met welk gevoel moeten de kijkers, volgens jou, de zaal verlaten nadat ze een film van jou hebben gezien? Wat wilt u ze meegeven?

Ik hoop dat ze het essentiële begrijpen.

Oeps, en ik denk dat de meesten dat net niet zullen doen. Wat ik als compliment à la David Lynch-films zie, hè! Ik vermoed zelf dat de meesten eerder verwonderd en ontredderd zullen zijn, en met nog méér vraagtekens de zaal zullen verlaten. Er zit ook veel surrealistische humor in.

Atraksion, uitgekomen in 2001, was de eerste live action film met grafische decors, waar u computergestuurde beeldbewerking gebruikte. Op de openingsavond van het 42e Film Fest Gent mocht je enkele jaren geleden je voorlopig laatste film Tank voorstellen. Een film met wereldoorlog als terugkerend thema. Maar uw films hebben nog andere thema's in hun broekzak natuurlijk ...

Wel, dat komt omdat ik de eerste wereldoorlog met vijftig jaar vertraging heb meegemaakt. In 1940 verschuilde ik mij in een bunker. Daar ben ik tweemaal aan de dood ontsnapt. Ik heb de kogels boven mijn hoofd gevoeld van een Duitse mitrailleur die mij beschoot. Ze hebben helaas wel twee mensen geraakt die recht tegenover mij zaten, onder andere een baby. Ik ben ook ontsnapt aan een granaat die ontplofte op vijf meter van mij. Gelukkig zat ik neer en zijn de granaatscherven boven mijn hoofd gevlogen. Ongelukkigerwijze hebben ze iemand anders getroffen ... Dat zijn dingen die ik natuurlijk nooit zal vergeten. Het is jammer genoeg een ongelukkige inspiratiebron: niet alleen wat ik meemaakt heb op het slagveld, maar ook tijdens de bezetting: ik was veertien jaar oud toen ik door de Gestapo ben aangehouden, en dan nog voor een actie die ik niet had uitgevoerd. Een positievere inspiratiebron is mijn overleden vrouw, over en voor wie ik als eerbetoon reeds een boek schreef en tekende.

Aan stoppen denkt u niet, nog elke dag wordt er doorgewerkt. Ook nu bent u samen met een collega bezig aan een nieuwe film. Uw werkplek ligt naast de woonkamer, een werktafel met zicht op de tuin.

Ik heb in het verleden nog veel scenario's geschreven hoor! Zo heb ik nog een scenario geschreven onder de noemer Duiven: vier films van dertien minuten die één geheel en een serie vormen voor televisie. Maar, ik heb geen producer gevonden die het wilde uitvoeren. Nu heb ik het scenario voor een andere film van dertien minuten klaar en ben ik me aan het concentreren op een nieuw fictie boek.

Er is een vzw Fonds Raoul Servais opgericht, een mooi initiatief! En om de jeugdigen ook te laten proeven van animatiefilm, is er jeugdatelier Waf! opgezet. Welke raad zou u graag geven aan toekomstige filmmakers?

Ik zou aanraden om veel geduld te hebben. (lacht) Die nieuwe technieken zijn een hele revolutie en tegelijkertijd een les in nederigheid, want ik ken niks van computers. Daarom doe ik een beroep op mijn oud-studenten.

U wordt voor uw 90 lentes, flink in de (inter)nationale bloemetjes gezet: u krijgt vanaf de lente '18, net zoals uw artistieke stadgenoten Léon Spilliaert en James Ensor, een eigen vleugel in Mu.Zee. Wat een verdiende eer!

INTERVIEW D'ACADEMIE 5

Enkele vragen van leerlingen lagere graad
Animatiefilm KAZ aan animatiefilmer
en cineast Raoul Servais

Waarom koos u voor animatiefilm en op welke leeftijd dacht je er voor het eerst aan om animatiefilmer te worden?

Ik wist het reeds zeer vroeg, ik denk dat ik als vijfjarige kleuter al wist welke richting ik uit wou gaan, los van mogelijkheden of carrièrekeuzes. Mijn vader had een grote collectie films en toonde ons elke week op zondag een selectie. Ik ging soms stiekem de rollen bekijken en was gefascineerd door de pellicule en de reeksen opeenvolgende beelden. Op dat moment kreeg ik de microbe te pakken. Felix de Kat was één van de eerste personages die ik ontdekte, maar later kwamen invloeden van Stanley Kubrick, Woody Allen en natuurlijk alles wat te maken had met het magisch realisme.

Zou u een andere kunstenaar of filmer geworden zijn als u als kind reeds naar de academie kon gaan?

Dat is moeilijk te zeggen, ik heb zelf nooit leren tekenen op de academie, ik vind het wel belangrijk dat je veel ziet en veel leert kijken, maar ik had dit reeds van thuis mee. Indien ik dit niet had

gehad zou een academie dat waarschijnlijk opgevangen hebben. Ik zou zeker geen andere discipline gekozen hebben, film en animatiefilm zat er bij mij reeds zeer vroeg in. Toen ik aan de hogeschool de Kunstacademie studeerde heb ik slechts beperkt de tekenlessen gevolgd, ik vond het te klassiek en voor mij niet interessant. Ik volgde wel nog tekenles in de avondschool, het DKO van die tijd. Daar was je vrijer en kregen we vooral ook veel modeltekenen.

Welke hedendaagse animatiefilm vindt u zeer goed of misschien zeer slecht en waarom? (verhaal, techniek, ...). Welke eigen film vond je het best?

Ik heb altijd een dubbele relatie gehad met het medium en hoe het gebruikt wordt. Ik had veel respect voor Walt Disney, maar kon de lichtheid van zijn films niet altijd waarderen. Wat ik wel zeer sterk vind zijn de films van Frédéric Back, zoals 'L'homme qui plantait des arbres' of 'Crack'. beide moet je zeker gezien hebben. Van m'n eigen films ben ik trots op 'Goldframe'. Geen compromissen, zelf gefinancierd, wat mede de keuze voor zwart-wit bepaalde, maar vooral ook sterk inhoudelijk en grafisch vernieuwend. Een belangrijk moment in de geschiedenis van de animatiefilm.

Hoe begin je aan een nieuwe film? Komt eerst het verhaal en dan de tekeningen? Eerst de titel? Eerst een tekening van een personage?

Veelal groeien beide samen, ik heb meestal een verhaal in m'n hoofd en kijk dan hoe ik het best

vorm geef. Ook de techniek kan nog wijzigen eens alles begint te lopen. Ik heb momenteel bijvoorbeeld nog meerdere scenario's liggen, die nog geen uitwerking kregen, maar dat is ook eigen aan animatiefilm. Soms heb je een verhaal, een idee hoe je het gaat uitwerken, en de aanzet voor een storyboard, maar vind je geen producent ... dan zit je ook een beetje vast. Ik vind het belangrijk dat er een goed verhaal in zit, dat de inhoud klopt. De grafische uitwerking kan ik zelf doen, alleen of met oud-studenten, maar kan ik gerust ook uitgeven aan andere animatoren. Het grafische moet vooral ook een artistieke waarde hebben, soms zelfs experimenteel of controvers.

Ik ga naar de kunstacademie en thuis hebben we ook programma's op de computer, moet je om films te maken nog lang naar school gaan of kun je dat ook zelf leren?

Ik denk dat je veel zelf kunt leren als je voldoende interesse en geduld hebt. Animatiefilm is geen medium waar je vlug iets ontwerpt en dan na een paar dagen uitwerken met een eindresultaat kunt pronken. Zelf ben ik ook grotendeels autodidact waardoor ik ook veel vernieuwende technieken ontwikkeld heb. Je kunt dus veel bereiken door thuis goed bezig te zijn maar je leert veel meer als je met enkele mensen samen en eventueel met een docent of mentor kan werken. Je maakt vlugger vorderingen, je moet niet telkens alles zelf opzoeken, en je leert zeer veel over nieuwe trends en technieken. Je kan het dus zeker zelf, vooral met de technische mogelijkheden nu, maar les volgen is zeker niet slecht ...

Als jonge filmmaker moet je vooral leren geduld hebben, en zoals ik het benoem, binnenin het 'heilige vuur' voelen!

Je hebt zelf meer dan 20 jaar lesgegeven aan de academie van Oostende, gaf je toen reeds animatiefilm?

Ik gaf er vanaf 1948 les in de toegepaste richting, maar voor wie voldoende interesse had trok ik dat graag open naar animatiefilm. Ik gaf er les samen met onder meer Gustaaf Sorel, Willy Vanhuyse, Fernand Boudens, Maurice Boel en Etienne Elias. Een interessante tijd, maar een volledig andere manier van lesgeven. Nu is alles veel toegankelijker en ben je als leerkracht eerder begeleider dan docent. Zowel in Oostende als in Gent vond ik vrijheid belangrijk, in keuzes maken en in denken. Er is in feite niet veel verschil tussen lesgeven aan jongeren of volwassenen, maar ik vind het zeer belangrijk leerlingen zo breed mogelijk te prikkelen, vanuit alle disciplines, en bij voorkeur reeds vanaf jonge leeftijd.

Leerlingen KAZ LG Animatiefilm

100 jaar Fountain van Marcel Duchamp

De honderdste verjaardag van een van de meest revolutionaire kunstwerken uit de moderne kunst lieten ze in Mechelen niet ongemerkt voorbijgaan. In 1917 presenteerde Marcel Duchamp zijn Fountain, een industrieel vervaardigd urinoir liggend op een sokkel. Hilariteit alom natuurlijk en het werd dan ook geweigerd voor een tentoonstelling. Het kunstwerk werd echter recent door een panel van kunstkenneren verkozen tot invloedrijkste kunstwerk van de 20e eeuw. Duchamp heeft als het ware de kunstwereld op zijn kop gezet en de moderne kunst grenzeloos gemaakt. Alles mocht, alles kon. Zonder Duchamp geen Warhol, geen Broodthaers, geen Koons of Delvoye.

Behalve de Fountain werd er nog een verjaardag gevierd namelijk de negentigste verjaardag van het Mechelse bedrijf Sanitair De Coninck. Wegens verbouwingswerken stelde het bedrijf haar stock urinoirs, lavabo's, baden en wc's ter beschikking aan kunstenaars die daar iets mee wilden doen. Het werk van Duchamp was een droom van een uitgangspunt.

Kunstenaars gingen aan de slag met het belangrijkste kunstwerk van de twintigste eeuw!

Alle werken werden in Mechelen tentoongesteld op verschillende locaties in de stad. Er werd een parcours uitgestippeld van Mechelen Talentenfabriek ARTenova aan het station, via de academie, tot de showroom van De Coninck zelf. Tussen de locaties kon je in enkele vitrines van handelszaken opgeschrikt worden door een urinoir, lavabo of bad.

In de handen van Duchamp werd het urinoir geen ordinaire pisbak meer maar een kunstwerk. Op het eerste gezicht lijkt zijn ingreep minimaal, maar door de pisbak te kantelen krijg je toch een gans ander beeld. In ieder geval is de pisbak *niet*-functioneel geworden (tenzij men zichzelf wenst te beplassen). De omkering geeft het 'mannelijke object' een sierlijk vrouwelijk karakter. De interpretaties zijn eindeloos: een grot, een nis, een vagina?

Duchamp heeft met zijn 'urinoir' en readymades talloze kunstenaars geïnspireerd, daarnaast bestaat er een heuse geschiedenis van fascinatie

voor 'sanitaire objecten' in de (moderne) kunst en, sinds Freud, ook in de psychoanalyse.

De leerlingen van de Academie Mechelen konden aan de slag met allerlei sanitaire objecten uit het magazijn van De Coninck (*what's in a name ;-)*). We inspireerden hen met een 'moodboard' vol werken van kunstenaars die eveneens gefascineerd waren door lavabo's, baden, wc-potten: Jacques-Louis David, Pierre Bonnard, Lucian Freud, David Hockney, Robert Gober, Elmgreen & Dragset, Jan Fabre, Wim Delvoye, Maurizio Cattelan e.a.

De creaties van de leerlingen en leerkrachten onderlijnen nogmaals de kwaliteiten van kunst. Met verbeelding kan je altijd van niets iets maken. En, de toeschouwers die de tentoonstelling bezochten kijken sindsdien ook op een andere manier naar hun lavabo, wc-pot of bad.

Jorge Macedo Caixeiro Paulo

Jorge Macedo Caixeiro Paulo (1969, Portugal), student aan de Academie Regio Tienen, neemt ons mee door zijn artistiek proces. Het werk in de foto tekende hij volledig met een bic, die je in elk tankstation kan kopen. Bic: omdat het uitdagend is. Daarmee beeldt hij gedetailleerde figuren af, waarvoor hij zowel inspiratie put uit de natuur als uit zijn onderbewustzijn. Het resultaat is een beklijvende tekening die op het eerste gezicht vertrouwd aanvoelt, maar door haar complexiteit en mystieke creaturen blijft intrigeren.

Paulo 'Tekenen ligt in het verlengde van wat je ziet en voelt. Deze tekening, bijvoorbeeld, valt samen met de periode en plaats waarin ze tot stand kwam.'

Mijn opzet was om de evidentie te mijden. Onze ogen zijn gewend om bij een tekening naar het midden gezogen te worden en dan pas de hoeken van het beeld te verkennen. Deze tekening verzet zich daartegen: als je enkel naar het midden kijkt, zal je alle nuances missen die erin vervat zitten. Om die te spotten moet je over de ganse tekening heen kijken. Dan pas zie je telkens weer nieuwe figuren en vormen opduiken. En dat is nu net wat het werk leven inblaast.

Ik geloof dat alles wat ik teken gebaseerd is op wat ik bewust of onbewust zie of ooit al eens gezien heb. Sommige figuren die ik teken bestaan misschien niet in de 'juiste wereld', maar in een wereld waar een vogel een boom kan zijn of een boom kan veranderen in een vrouw ...

De enige zekerheid in de tekening is de wet van Lavoisier, die stelt dat niets verloren gaat en niets van nul ontstaat, maar dat alles organisch in elkaar overloopt.'

Katrien Partyka, Burgemeester van de stad Tienen en ondertussen eigenaar van het werk zei het volgende:

'Paolo's werk deed me onmiddellijk denken aan Hiëronymus Bosch, de ongelofelijke details en precisie, de fantasie ... ik vond het een onweerstaanbaar werk.'

Interview met

LEE RANALDO (1956)

Hilde Van Canneyt

A brief introduction to the New York artist, Lee Ranaldo: An art student back in 1976, became a member of the legendary no wave/noise band Sonic Youth in 1981. He played the guitar. Together with Thurston Moore, Kim Gordon and Steve Shelley he traveled around for thirty years. They conquered the world with their concerts, without making compromises. Their creative and challenging music inspired a whole new generation of musicians.

Since the beginning 'images' have always been very important for your music (or the music of Sonic Youth) – take the album cover artwork for example. If one would look closer into the album covers of the Sonic Youth back catalogue, one could find a lot of important artists: Gerhard Richter (Daydream Nation), Raymond Pettibon (Goo), Richard Prince (Sonic Nurse), Jeff Wall (The destroyed Room) and Mike Kelley (Dirty). What was the relation between the images and the music?

We always wanted to find a visual corollary of the music. We didn't want to be simple and put our faces on the cover, as is the norm. We thought that space – a 12" square image, back in those days, which was substantial – could be used more interestingly. Album covers through the years have always sought a relationship with the music within. As our influences were often from other genres outside music – especially visual art – so that's where our eyes looked for inspiration.

The mighty Sonic Youth broke up, does that mean you have more time for your visual art? Because you also tour with your band Lee Ranaldo and the Dust. And what is the link between your music and visual art now?

I've always kept up a bit of visual activity, but in the last decade I've tried to devote more time to it. I really do love making images. Lately I've found a couple subjects – records and roads – that have intrigued me consistently enough that I've been a little more active in pursuing them. My other visual outlet is Instagram – it's the one social media form that has really grabbed me. I'm often obsessing over little 60-sec films for my feed!

Art, music and literature were around since you were a boy. Was culture in general a wandering spirit in the house then? Were your parents creative in some sort of way? Did you go to museums with your parents?

Aside from records of all sorts that were around the house – Italian songs, big band, later pop and rock music – there was very little in the way of culture in my upbringing in regards to visual art or literature. My mom played classical piano, so there was always a piano and someone making music in the house. She was also a seamstress and there is a definite creative process there as well. I learned how to sew at an early age.

In Belgium, from 6 years on, children can go to 'the part-time art school'. It means: every Wednesday afternoon and Saturday, they can follow art classes. Almost every village offers a wide variety of educational possibilities in visual art, music, theater, ... It's not a private initiative, it's covered by the government. Have the kids in the USA (or New York) the same amount of possibilities?

Yes we have after-school art classes and weekend classes and things like that in the US too! I dabbled in those classes but didn't really get serious about working in visual art until I went to University and saw other students devoting their time to it.

In Belgium, a 16 year old can go to the 'high school art school', or he/she can choose a regular high school education and choose for part-time classes in the evening art school. (about twelve hours a week) Is that comparable to New York?

Well, for instance, our younger son, who is 16 and a junior in high school, attends a specialized high school for music and art in New York City – once known as the "Fame" school (the school the movie is based on), it's a place where children get both a traditional high school education and also

study either visual arts, music, drama, theatre, etc. A very special environment for some kids!

The majority here chooses to go to Art Academy once they're 18, where they choose the 'free arts'. Afterwards, after four years of study, when they have their degree. 70% of the students are picking up a one year education 'teaching in arts'. It's quite a heavy program. What about art students in New York? What are their possibilities? Are they as the cliché says: most become waiters and waitresses?

Yes, haha, most become waiters or something like that, to earn money while pursuing their craft. That's true for any cultural workers-to-be – I guess you can train to teach art and then teach right out of school, but for those wanting to MAKE art – literature, cinema, whatever – it's normal to do some other work to support oneself. But these days art schools are churning out artists at a phenomenal rate – "professionally trained" artists by the thousands, who are all trying to make their way in the world, and get someone to notice their work.

Since your 20-ties, you were making drawings of the passing landscapes, on the dashboard of a friend's van. This later became your well-known Lost Highway series. Do you have a main goal, a reason (big or small) for drawing these landscapes? Do you want to tell a story or pass along a message? Because they stay, till today, an inexhaustible inspiration source.

I'm looking for some basic, inherent forms and also looking for a reason to put marks on papers. It's as simple as that. For many years I kept written journals on the road, and some of these writings were turned into books along the way. These days I'm more keeping a visual journal of the many highways I find myself on. There is a zen quality to the work – the road is moving, changing – always different yet always the same. I'm hoping the forms I see in the landscape can be translated into something visceral on the page. It keeps me engaged on the many long drives that are part of every musician's life. And the road imagery – in stories and song – is so full of metaphor.

How does your white sheet come alive? You compared it with a free music concert, as pure improvisatory creations. I think it's pure concentration...

The drawings usually start with a few quick gestures. In the best moments I am keyed up like an athlete before a race, focused and able in 10 or 20 seconds to catch the structure of the landscape in front of me, before it shifts. So the drawings

usually start with a burst of energy and fast marking. After that it's a process of responding to and refining what's on the page, and grabbing new information from the landscape as we round the next turn and it's shifted in front of us. For awhile I was trying to make the drawings 'more precise' and now I'm trying to make them sloppier, more messy, to see what might happen.

I personally really like your relief rolls of scratched vinyls... and also your relief constellation drawings you need to print. You must do those in an atelier. That is a completely different thing – a different kind of concentration – than your on the road drawings...

Working on the drypoint record prints – collectively called Black Noise – has been a way for me to keep up a printmaking practice that began in my university days. I love the process of printmaking so much. To do this work requires access to an atelier or 'shop' with the presses, acid baths, etc. to do this work. I've gone for long periods of time without access to such places, but I've sought them out when I have been able, and have done residences in print shops in Paris and Nice, France and Halifax, Nova Scotia. Lately I've found a print shop in New York City where I've been making my latest prints. The markings are jagged and gestural, scratched into old vinyl records of varying sizes, thereby 'drypoint' – without need of acid or chemicals to process what is usually a metal plate in the Intaglio process. I'm making small editions of these prints, usually no more than 10 in an edition, and experimenting with the inking process as well.

From the calm of a piece of drawing to the noise and restlessness of the guitar and rock 'n' roll, it seems there is a huge gap of dynamics between those two activities. Also: music, except composing, is a social collaborative given. How do you feel about this paradox. What is the big difference (if there is one for you) between a pencil and a guitar? The link with music/rock 'n' roll is felt everywhere, is that a conscious decision or can you simply not hide the true nature of the artist?

Whether is visual realm, literary, filmic or music, the idea is to access some area of creativity in one's self and make it manifest. The sensibility is the same – mine – whether I have an electric guitar and an amplifier, or a drawing in front of me, whether a new music ensemble playing my composition or a short film on Instagram, the sensibility on display is mine. The thought process – the creative process – is mine.

There were two parallel exhibitions last winter in Belgium, I went to both of them. You had a major retrospective in the museum of Menen, curated by Jan van Woensel, the other show was at the Jan Dhaese gallery in Ghent. The raw noise and rock 'n' roll is reflected in your work... How was it to see forty years of your own visual art in one exhibition in Menen? 40 years of memories... Did you see a common thread? A recurring universal theme throughout your work over those years? And of course, everybody could see you love the guitar. (wink)

It was great to have both shows almost simultaneously. One showing the work I've been doing over the last year or so – at Jan Dhaese Galerie – with the records and the roads, and the other in Menen where I could see for the first time works from many different periods – stretching back 30 years to my early days working in New York City. It was very interesting to see all of these things together. I put much more of my energy over this period into music than I did into visual art, but I still managed to come up with some things that I was happy to see again, on exhibit.

No LEE-exhibition without written texts on a mural. Do you see them as something complementary to the artworks, do they stand alone or as an extra message? (Social/political for example)

The texts bind everything together – they bring the visual art in line with literary tendencies and with song lyrics and therefore the music activity. I like seeing the words, visuals and sounds all interacting and informing each other.

Next to the exhibitions, there was a successful 'Lee Ranaldo noise event'. You even organized a 'musical procession'?

The 'procession' was the recreation of a work from 2006 called Shibuya Displacement. A 'sound walk' taking the sound environment of one location – in this case the platform sounds of the Shibuya Prefecture train station in Tokyo, Japan, and transporting it to a new location. We did march through the streets in Menen and across the border into France at one point, displacing the local sound environment with a new one, from another location. A sort of science fiction experiment! It also made for a nice afternoon parade with a very nice group of people!

Meantime, at the gallery, we saw work from the last months, with the original title (cough) New works. Some weren't even dry. Was it another feeling being surrounded by new work? Did you see your own progression from the last years?

The new works in the show felt in some ways quite transitional to me. The roads and records and rock portraits all came together around the same time, and I'm pushing already further ahead with all these subjects. I think the evolution over the coming year or two will be very interesting.

Your wife, Leah Singer, is also a visual artist, specialised in films. Are you stimulating each other? Is she your hardest critic? You follow the fresh artblood that undoubtedly runs in New York/USA?

New York is a very creative and inspiring place to be. There is always some new stimulus. Yes, Leah often sees my work and offers her opinion first, and of course we continue to work together on performances as well.

Which American artists should we discover?

Haha – you'll have to find them for yourself!

*Lee Ranaldo
New York City*

Bart De Zutter: 'Kunst is mijn alles.'

In gesprek met kunstenaar en docent beeldhouwkunst Bart De Zutter.

Op een regenachtige dag treffen we Bart aan in zijn beeldhouwatelier op de Academie Harelbeke Anders! waar hij samen met zijn studenten volop in de weer is. De bruisende activiteit doet iedereen het weer vergeten. Bart schuift samen met Evelien – de directeur van de academie – aan tafel voor een boeiend gesprek.

Bart, ik zal meteen met de deur in huis vallen: wat betekent kunst voor jou?

Kunst is de 'taal' die zorgt voor creativiteit, individualiteit en vorm geeft aan je eigen zijn. Kunst is mijn alles. Kunst maakt van een mens meer mens.

Zie jij je werk als een eigen levensverhaal of een verhaal voor anderen?

Al van kinds af aan is mijn werk mijn eigen traject. Ik kom uit een groot gezin en heb thuis nooit mijn eigen stek gehad. Ik nam mijn vlucht in de natuur waar ik uren spendeerde met het maken van allerhande dingen. Ik vluchtte weg uit het college waar geen plaats was voor een vrijgevochten tiener. Gelukkig vond ik mijn toevlucht in het kunstonderwijs waar ik mezelf kon zijn.

Waar haal je je inspiratie vandaan?

Simpel: overal. Ik moet daar niet over nadenken, het overvalt me gewoon.

Welke karaktertrek moet een beeldhouwer hebben om dagenlang aan een sculptuur te werken?

Je begeeft je buiten de tijdzone. Iets kleins kan dagen in beslag nemen terwijl iets groots snel wordt afgewerkt. Niks verloopt lineair. Zo zijn er werken die

al jaren naar je staan te kijken maar waarbij je die 'voeling' niet krijgt, dus staar je gewoon terug.

Wat is jouw reden om de wereld van beeldend kunstenaar en docent te combineren?

Een combinatie tussen graag doen en noodzaak. Wil je een onafhankelijk beeldend kunstenaar zijn en een gezin onderhouden, dan is doceren een inspirerende, interessante verlenging van je dagelijkse activiteit.

Waar haal je de meeste voldoening uit?

Kijken naar mijn resultaat, de wereld rondom mij vergeten en met trots tegen mezelf zeggen: 'Ik heb dat gemaakt'.

academiharelbekeanders.be
bartdezutter.be

ALLES NEIGT TOT WANORDE.

Marijke De Belie; schilder, keramist, beeldhouwer en tekenaar, vanaf haar geboorte, volgt sinds 2010 animatiefilm in het DKO aan de Academie voor Beeldende Kunst Gent. Haar films worden geregeld vertoond in binnen- en buitenland.

Marijke kiest bewust voor een niet-digitale teken- en schildertechniek waarin ze zich het beste thuis voelt.

Nieuw bij dit audio-visueel medium was de toevoeging en het belang van geluid bij het beeld. Na zelf op geluiden te jagen, werkte ze samen met componisten Niels Geybels en Johan Derycke. Vorm werd klank. Urenlang luisteren en sleutelen tot het goed zat. Audio werd een volwaardige partner.

Gedurende de voorbije jaren op de academie was er een duidelijke evolutie te zien;

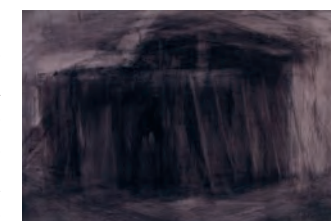
Bij *'Trottinette'* (rechtsboven) 2009 zette ze een reeds bestaand schilderij in beweging.

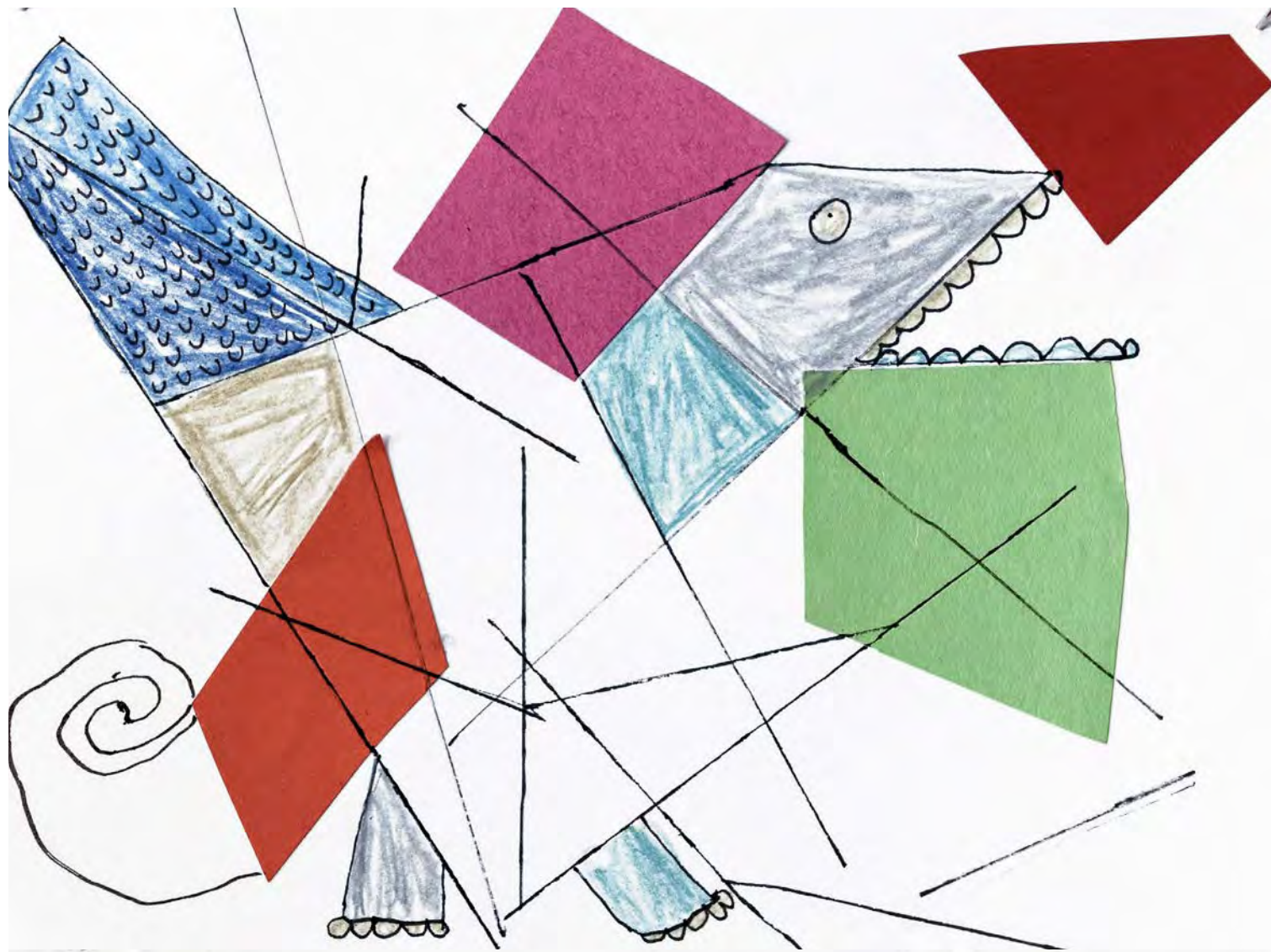
Bij *'Exterior'* (links) 2015 wordt de kijker mee geloodst in de dynamiek die ontstaat bij het maken van een werk dat beeld per beeld geregistreerd wordt. Het publiek ervaart hoe een tekening tot stand komt alsof men over de schouder van de artiest meekijkt.

'Quelques Planches' (rechtsonder) 2016 illustreert de zoektocht naar nog meer dynamiek. Anders dan de vorige keer kwam nu, 24 dagen lang, dag na dag, een nieuwe tekening tot stand. Door steeds op dezelfde ondergrond te werken, ontstond er een verrassende gelaagdheid en abstractie in het beeld. De energie en gedrevenheid van de animator werd een personage op zich. Het resultaat refereert aan entropie: na verloop van tijd vallen alle fysieke systemen uit elkaar. Alles neigt tot wanorde.

Info en blog
www.marijkebelie.be

Interview met

SOFIE MULLER (1974)

Hilde Van Canneyt

Sofie, jij komt uit een antiquairsfamilie, wat ook tot uiting komt in je sculpturen. Voor jou geen uiteenspattende kleuren, je houdt het liever bij het intieme, verstilde van de kunst. Kan je iets meer vertellen over jouw beeldend werk?

De rode draad doorheen mijn werk is de zoektocht naar 'la condition humaine'.

Ik probeer in mijn werk diepmenselijke vraagstukken weer te geven, de ziel ervan bloot te leggen. Ik creëer mentale, universele portretten waar mensen zich in kunnen herkennen.

De laatste vijftien jaar werk ik voornamelijk driedimensionaal. Ik heb ondertussen al heel wat geëxperimenteerd met verschillende mediums.

Realistische kinderfiguren als Jesse, Alice, Eva, Tristan, Jonas en Brandt, staan reeds op ons netvlies gebrand. Op het eerste gezicht valt ons de onschuld op, maar wie langer kijkt, voelt een 'tristesse', een gewicht dat op het kind weegt. De verinnerlijking van die kwetsbare kinderlijke gedachtegang laat niemand onberoerd.

Mijn eerste sculpturen waren levensgrote kinderfiguren. Ik maakte ze eerst in epoxy, later in brons, gecombineerd met verbrand hout. De figuren werden voorgesteld in ongemakkelijke situaties.

De latere reeks Psychonomics toont installaties waar ik heb getracht een soort maatschappij voor te stellen: verschillende kleine portretten in polyurethaan stoten elkaar af of trekken elkaar aan door middel van magneten. Ik combineerde

die laatste met metalen, medische werktuigen en glazen objecten, wat verwijst naar de constante manipulatie van buitenaf op de mens.

De positieve reacties van het publiek zijn uiteraard heel fijn. Ik focus me in mijn werk op wat mij emotioneel raakt. Lange tijd kreeg ik opmerkingen dat het te soft zou zijn, te emotioneel geladen of te vrouwelijk - wat dat ook mag betekenen -, maar dat is de laatste tijd gekeerd. We zitten in een tijdsgewricht waar mensen terug meer en meer hun eigen emotionele kracht leren kennen en bewuster worden van hun eigen psychische conditie. Ik denk dat mijn werk herkenbaarheid oproept.

Tegenwoordig ben je erg in the picture met je albasten koppen. Elke dag passeerde je de 16e eeuwse piëta in je gang die je de inspiratie gaf om de intieme, albasten portretten te maken. De natuurlijke grilligheid van de albast kalksteen dicteert hoe het hoofd er zal uitzien. Door de herkenbare figuratie met een abstracte toets zien ze er heel universeel uit.

Sinds drie jaar maak ik portretten in albast. Ik gebruik gekwetste, geërodeerde stenen om er kwetsuren van de mens van te maken. Ik combineer het albast met textiel, epoxy, mineralen en/of anderskleurige steensoorten.

Je fragiele tekeningen zijn ook pareltjes om naar te kijken ... Niet zelden gebruik je je eigen bloed, wat ook weer wijst op de kwetsbaarheid van de mens.

Naast mijn sculpturen en installaties, maak ik ook tekeningen met atypische technieken zoals bloed en rook. Ook hier probeer ik zo dicht mogelijk bij de essentie van het leven te geraken.

Kan je me iets vertellen over je studieperiode? Welke scholen en richtingen heb je doorlopen? Jij bent zowel leerling in de dagschool als de avondschool geweest, niet?

Inderdaad, mijn artistieke weg is begonnen in het kunstsecundair Sint-Lucas te Gent. Mijn eerste idee was om in Gent mijn kunststudies in de hogeschool verder te zetten, maar na een bezoek aan de opendeurdagen van de Antwerpse academie ben ik van gedacht veranderd en heb ik daar mijn hogere studie aangevangen. Mijn eerste meestergraad Schilderkunst heb ik in 1996 in Antwerpen behaald. Persoonlijk ben ik zeer tevreden over dat parcours, omdat het een heel degelijke klassieke opleiding was, waar de nadruk in de eerste jaren vooral lag op waarneming, portret en model. Ieder jaar werd er van ons meer 'vrij werk' verwacht, om uiteindelijk af te studeren met een reeks persoonlijke schilderijen.

Hoe dan ook, ik vind een basispakket aan techniek en kunsthistorisch inzicht cruciaal voor een opleiding beeldende kunst.

Volgde je na je studies de, in de kunsten bijna vanzelfsprekende, D-cursus om erna te kunnen lesgeven? Want bijna niemand die pas is afgestudeerd, durft de gok te maken en voluit te springen in het kunstenaarschap.

Ik combineerde mijn laatste jaar schilderkunst met een eerste jaar aggregaat in Antwerpen. Mijn tweede jaar vervolgde ik in Sint-Lucas Gent, waar ik onmiddellijk kon beginnen lesgeven aan het DKO. Ik was nog maar net 21 jaar, nog piepjong eigenlijk. Mijn eerste lesopdracht was in de jeugdatelier en daarna volgden verschillende interim modeltekenen, schilderkunst en waarnemingsteken, om uiteindelijk vastbenoemd te worden in de schildersafdeling. Ik heb in totaal ongeveer twaalf jaar lesgegeven aan de Sint-Lucasacademie in Gent. Mijn eerste jaren als leerkracht DKO combineerde ik met verschillende taken in de antiekzaak van mijn ouders. Ondertussen was ik ook nog ingeschreven in de Vrije Grafiek in de dagschool van Sint-Lucas. Daarna studeerde ik nog richting Beeldhouwen in de DKO-academie te Gent en volgde ik beeldhouwen in de dagschool van Sint-Lucas.

Je hebt een gezonde educatieve kunsthonger blijkbaar ... bijspijkeren en bijschaven van kennis en materie

Inderdaad, ik heb naast schilderkunst, ook een meestergraad Grafiek en Beeldhouwen behaald doorheen die jaren. Ik moet wel toegeven dat ik een zeer onregelmatige leerling was en dat ze me niet veel hebben gezien, aangezien ik alles moest combineren met een fulltime job. De drang naar meer creatie en mijn frustratie werden zo groot dat ik het lesgeven en het werken in de antiekwereld beetje bij beetje heb vermindert om meer tijd vrij te maken voor zelfontwikkeling. Ondertussen ben ik meer dan tien jaar zelfstandig kunstenaar.

Proficiat! En sinds enkele jaren ben je ook terug studente.

Ik ben inderdaad zowat de eeuwige studente. (lacht) Een drietal jaar geleden ben ik gestart met kortere cursussen steenkappen om uiteindelijk een intensievere cursus te volgen bij Bob Wellens in de academie van Sint-Niklaas. Dat heeft me bijzonder geïnspireerd en enorm vooruitgeduwd in mijn werk. Momenteel ben ik vrije student Model. Ik ben terug beginnen modeltekenen en boetseren naar levend model in het DKO, één avond in de week. Terug naar de basis, wat een verademing is en een unieke kans om te focussen op wat voor mij een essentie is binnen de kunst ...

Hoe sta je vandaag de dag tegenover DKO beeldende kunst? Komt je soms ter ore hoe het er tussen de kunstmuren van het DKO aan toe gaat?

Het DKO heeft een zeer waardevolle en maatschappelijke functie in onze samenleving. Ik vind het DKO zelfs even belangrijk als dagonderwijs, omdat veel mensen nooit de kans hebben gehad dagonderwijs beeldende kunst te volgen, alsook omdat een student er de kans krijgt om bepaalde metiers uit te diepen, aangezien daar in de dagschool geen tijd en ruimte voor is. Of omdat bepaalde richtingen niet bestaan in dagonderwijs. Het is natuurlijk ook geen vrijblijvende hobbyclub zonder kwaliteitsbewaking. Er worden wel degelijk verwachtingen gesteld. Voor veel jonge mensen is het DKO vaak een voorbereiding en opstap naar hoger kunstonderwijs.

Het DKO heeft naast een opleidingsfunctie, ook een sociale functie. Dat is zeker niet te onderschatten in een overgedigitaliseerde samenleving, die evengoed een bron van eenzaamheid kan genereren. Mensen die voor beeldende kunst kiezen hebben soms net nood aan dat contact met een echte materie.

Uit mijn ervaring als lesgeefster weet ik heel goed dat het DKO niet alleen artistieke kennisverwerving als doel heeft, maar dat het voor velen een manier is om in contact te treden met anderen. Er leeft een heel grote eenzaamheid bij heel wat mensen vandaag. In Vlaanderen heerst een extreem individualistische levenshouding, een ieder-voor-zich-houding. Dit verschilt enorm met andere landen waar samenhang en groepsgevoel veel meer aanwezig zijn. Dus ja, deeltijds onderwijs in het algemeen heeft zeker een sociale functie, en is daardoor extra belangrijk voor onze samenleving. En inderdaad, het bezig zijn met je handen, zorgt voor voeling met de materie, waardoor je meer geaard raakt. Dat zorgt voor geestelijke rust. Niet voor niets dat heel wat therapieën in de geestelijke gezondheidszorg creatieve therapieën zijn.

Valt of staat kunstonderwijs met het enthousiasme en de kennis van haar leerkrachten en docenten? Zij zijn toch een soort mentors die de passie voor de kunst moeten aanwakkeren en brandende houden ...

Vroeger kon het gebeuren dat leerkrachten met een vaste benoeming na een tijd hun frisheid en goesting verloren, in gewoontes vervielen en een richting zo jarenlang statisch, onveranderd bleef. Dat is nefast voor alle partijen: voor de school, de student, maar in de eerste plaats ook voor de leerkracht zelf. Over de vaste benoemingen is

al veel gediscussieerd en het blijft een complex systeem waar je niet zomaar algemene uitspraken over kan doen.

Verder vind ik het ook spijtig dat weinig kunstscholen samenwerken. Secundair, dagschool en DKO lijken aparte eilandjes die elkaar eerder tegenwerken dan ondersteunen. Maar daar komt stilaan een kentering in. Er waait een frisse wind. De leerkrachten — vaak actieve kunstenaars met een interessante eigen praktijk — zijn gemotiveerd en delen maar al te graag hun kennis, werken mee aan de vernieuwing van het lesaanbod en het actueel houden van het onderwijs. Samenwerkingen tussen verschillende scholen worden her en der op poten gezet en slaan aan. Op die manier kan er een fijne relatie ontstaan tussen dag- en kunstonderwijs. Het decreet dat er nu aankomt zal nog veranderingen brengen in de schoolstructuur zoals we die vandaag kennen.

Ikzelf was na mijn opleiding in de academie van Antwerpen zo goed als ingeschreven aan de Royal College in Londen, maar 'de liefde' heeft mij toen in België gehouden. Dom van mij! (lacht). Wat me daar opviel was dat dagschool en avondschool samensmolten. In de avondcursus waren minstens de helft van de studenten afkomstig uit de dagschool. Dat gaf natuurlijk een interessante dynamiek.

Nog wat tips and tricks betreffende het DKO of kunstonderwijs in het algemeen.

Kunstonderwijs is van cruciaal belang in onze samenleving. Niet iedereen past in het gewone klassieke onderwijs. Ik pleit daarom zelfs voor twee extra jaren kunstsecundair, zodat kinderen al van hun 12 jaar de stap naar dit soort onderwijs kunnen zetten. Ik heb zelf een heel creatieve dochter die niet helemaal past in een klassieke, secundaire school ... mocht er nu maar een lager Sint-Lucas-instituut zijn dan zat zij onmiddellijk op haar plaats.

En nog een tip voor het kunstonderwijs?

Ik hoor bij collega-leerkrachten vandaag heel wat geklaag. Er wordt meer en meer papierwerk en administratie vereist in het kunstonderwijs, wat natuurlijk extra tijd opsloort. Laat een praktijkleraar in het kunstonderwijs niet verdrinken in paperassen. Het belangrijkste is de inzet in zijn of haar atelier, waar hij of zij zich volledig kan focussen op de begeleiding van de studenten.

Groot gelijk! Weg met de bureaucratie!

Ik moet toegeven dat de combinatie leerkracht in het kunstonderwijs en kunstenaarschap soms heel tricky en moeilijk is. Het is echt een evenwichtsoefening. Dat was het toch voor mij.

Ideaal om als kunstenaar toch actief te kunnen blijven is een parttime uurrooster in het DKO, lijkt me. En door het lesgeven moet men sowieso alert blijven en de eigen praktijk blijven in vraag stellen. Ook de soms (nog) naïeve kijk van de leerlingen kan voor een meerwaarde zorgen om de eigen (kunst) kennis te versterken.

Zeker weten! Ik heb heel graag lesgegeven en heb er heel fijne collega's en studenten leren kennen. Ik kijk terug op een zeer waardevolle periode, maar ben wel dankbaar dat ik mij momenteel volledig op mijn eigen carrière kan focussen. Maar, wie weet dat ik over enkele jaren er anders over denk en met plezier terugkeer als leerkracht naar het kunstonderwijs.

Ze zullen je daar met armen als een octopus ontvangen Sofie!

Aalst
academiebk-aalst.be

Aarschot
habk.be

Anderlecht
academieanderlecht.be

Antwerpen
academieantwerpendko.org

Arendonk
academiearendonk.be

Berchem
academieberchem.be

Bilzen
academie.bilzen.be

Borsbeek
academie-borsbeek.be

Brasschaat
academie-noord.be

Brugge
academiebruggedko.be

Brussel Schaarbeek
sintlukas.com

Deinze
tekenacademiedeinze.be

Dendermonde
kaskdendermonde.be

Eeklo
kunstacademie-eeklo.be

Etterbeek / Evere
rhok-academie.be

Geel
kunstacademie.geel.be

Genk
academiegenk.be

Gent
academiegent.be

Gent Sint-Lucas Academie
sintlucasacademie.be

Geraardsbergen
kunstacademie.geraardsbergen.be

Halle
meiboom.info

Hamme
academieshamme.be

Harelbeke
harelbeke.be/sabv

Hasselt
hasselt.be

Heist-op-den-Berg
tekenacademie-hodb.be

Herentals
herentals.be

Heusden-Zolder
academie.be

Hoboken
academiehoboken.be

Sint-Pieters-Leeuw
sint-pieters-leeuw.be

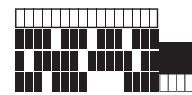
Sint-Truiden
academiehaspengouw.be

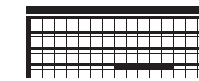
Temse
academietemse.be

Tiel
academietiel.be

Tienen
tien.be/art

Tongeren
pentagoon.be

Turnhout
turnhout.be/tekenacademie

Vilvoorde
portaelsschool.be

Hoogstraten
iko-dekunstacademie.be

Hove
dekunstacademihove.be

Kapellen
st-lucas-kapellen.be

Ieper
academie-ieper.be

Waasmunster
academiawaasmunster.be

Westerlo
westerlo.be

Wetteren
academiewetteren.be

Wilrijk
academiwilrijk.be

Knokke-Heist
dekunstacademie.be

Koksijde
koksijde.be

Kontich
gask.be

Kortrijk
academiekortrijk.be

Zottegem
zottegem.be

Zwevegem
zwevegem.be/kunstonderwijs

Leuven
slac.be

Liedekerke
liedekerke.be

Lier
academielier.be

Maasmechelen
kunstacademie-online.be

Maldegem
maldegem.be

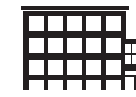
IKA Mechelen
ikamechelen.be

Mechelen
academiemechelen.be

Menen
academiemenen.be

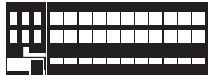
Merksem
academiemerksem.be

Mol
gemeentemol.be/vrijetijd

Mortsel
abk-mortsel.be

Neerpelt
nikovzw.be

Nijlen
acnijlen.be

Oostende
onderwijsaanzee.be/kunstacademie

Oudenaarde
oudenaarde.be

Overijse
bko.be

Poperinge
kunstacademiepoperinge.be

Roeselare
saskroeselare.be

Ronse
ronse.be

Sint-Niklaas
academiesintniklaas.be

Hasselt
hasselt.be

Sint-Pieters-Leeuw
sint-pieters-leeuw.be

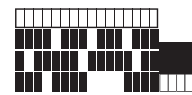
Sint-Truiden
academiehaspengouw.be

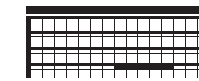
Temse
academietemse.be

Tiel
academietiel.be

Tienen
tien.be/art

Tongeren
pentagoon.be

Turnhout
turnhout.be/tekenacademie

Vilvoorde
portaelsschool.be

Hoogstraten
iko-dekunstacademie.be

Hove
dekunstacademihove.be

Kapellen
st-lucas-kapellen.be

Ieper
academie-ieper.be

Waasmunster
academiawaasmunster.be

Westerlo
westerlo.be

Wetteren
academiewetteren.be

Wilrijk
academiwilrijk.be

Knokke-Heist
dekunstacademie.be

Koksijde
koksijde.be

Kontich
gask.be

Kortrijk
academiekortrijk.be

Zottegem
zottegem.be

Zwevegem
zwevegem.be/kunstonderwijs